

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVII.

V Ljubljani, v soboto, dne 12. maja 1934.

Štev. 53.

Program skopljanskega kongresa

Izjava Nedeljka Savića, predsednika Srbskega trgovskega združenja

Za sklicanje skopljanskega kongresa si je pridobil posebnih zaslug predsednik Srbskega trgovskega združenja, Nedeljko Savić. Njegova zasluga je, da je bila dovršena organizacija srbskega trgovstva, njegova zasluga je, da so bila v redu dovršena vsa pripravljala dela za kongres in njegova zasluga ter nekaterih drugih trgoviteljev, pri čemer zavzemajo Slovenci posebno častno mesto, je, da je v vsem jugoslovanskem trgovstvu prodrta zavest, da mora biti vse jugoslovansko trgovstvo solidarno, ker bodo le tako njegove upravičene zahteve tudi v resnici upoštevane. Zato je g. Nedeljko Savić tudi eden najbolj poklicanih, da poda program in namen skopljanskega kongresa. V »Pravici« je gosp. Nedeljko Savić označil ta program tako-le:

Trgovske razmere v naši državi so začele v začetku leta naravnost v kritično fazo. Trgovci se nahajajo danes v tem položaju, da ne vedo, kaj naj bi storili, da bi si ohranili vsaj ostanke svojega kapitala, ki so edini vir obstoja za njih in njihove rodbine. Trgovinski promet mora premagati silne težkoče, ki so nastale kot posledica splošnih težkih razmer po svetu ali pa ki obstoje le v naši državi. Nekatere teh težkoč izgledajo skoraj kot nepremagljive.

Kupna moč našega najvažnejšega potrošnika, kmetovalca, je neverjetno padla. Kmetijski proizvodi se prodajajo v brezcenje. Z znanimi sklepi o olajšanju plačevanja kmetijskih dolgov je bil ubit vsak kredit, ker so prišli pod zaščito tudi kmetijski dolгови za blago. Posledica tega je, da si ne upa niti en trgovec dati kmetovalcu kaj na upanje.

Denarni zavodi bi imeli možnost, da nudijo gospodarstvu potrebna sredstva, če ne

bi nastala kriza zaupanja. Denar je zaradi tega zaprt.

Iz vsega tega se vidi, v kako silni meri je trgovina zvezana. Če se k temu doda še znižanje uradniških plač, s čimer je tudi ta potrošnik oslavljen v svoji kupni moči, potem so težkoče pač le preveč jasne.

Ni pa to edino zlo, ki je zadelo trgovce. Je še drugo in večje zlo.

Trgovina prehaja polagoma v privilegirane roke.

Konsumne in nabavljalne zadrage, osvobodjene davkov in drugih fiskalnih dajatev, so ustvarile novo detajlno in grosistično trgovino v državi. Še tisti majhen poselek, ki bi ostal trgovini, si prisvajajo zadrage, prepuščajoč trgovcem, da plačujejo davke in doklade.

Da se razumemo. Mi trgovci nimamo nič proti produkcijskim zadrugam, ker so te absolutno potrebne, toda v drugi obliki. Te imajo to važno nalogo: da pomagajo proizvajalcu v proizvajanju čim boljših produktov, da te produkte zbirajo in ustvarjajo standardne tipe, da bi mogli konkurirati na domačih in tujih trgih. Te produkcijske zadrage bi morale organizirati tudi prodajo svojih proizvodov, da bi dosegli boljše cene, kar bi bilo v korist tako proizvajalcu, ko tudi vsemu narodnemu gospodarstvu. Takšne in podobne zadrage bi tudi trgovina podpirala kot koristne in potrebne. Po konsumnih in nabavljalnih zadrugah se dostikrat vrhu vsega uvaja v vas blago, ki je bilo nestrokovnjaško nabavljeno, ki je slabe kakovosti in drago, kar je na vsak način škodljivo. Z uvajanjem nepotrebnih predmetov se ubija tudi domača delavnost, ki je v naših osiromašenih širokih slojih nujno potrebna.

Pri takšnem stanju je postavljen trgovec pred izbero:

ali naj še naprej posluje in izgubi tudi ostanek svojega kapitala, ali pa naj svoje podjetje odjavi in preneha z delom.

To vprašanje se mora v prvi vrsti obravnavati na skopljanskem kongresu.

Poleg tega pa se mora na skopljanskem kongresu govoriti še o drugem in za trgovski stan silno važnem vprašanju in to je o prodajalnih tvornic. Te prodajalne niso tako obdačene ko trgovine, temveč kakor delniške družbe, da se obdači le tvornica, dočim ostajajo prodajalne proste. Oborožene s takšnimi privilegiji so nekatere panoge industrije popolnoma onemogočile trgovcem delo, ker jim ti niso enaki glede davčnih bremen. Industrijske prodajalne so privilegirane, odnosno oproščene dajatev, dočim morajo trgovci plačevati vsa bremena, da postanejo vsled tega konkurenčno nesposobni.

Nočem tu napraviti nobene krivične kritike oni domači industriji, ki trpi vsled istih težav, s katerimi se bore trgovci. Z vso pravico pa zahtevamo, da tuja podjetja, ki so si pri nas usvojila najvažnejše gospodarske panoge in ki uživajo pri nas polno gostoljubje, da se ta podjetja obremenijo z davki tako, kakor vsa druga podjetja. Zahtevamo enakopravnost in enakost za vse, in sicer tako glede pravic ko glede dolžnosti, da se da vsakomur možnost, da v svobodni tekmi pokaže svojo moč in sposobnost. Dosledno tej zahtevi treba zato zlasti pri obdačenju uporabljati za vse isti način določevanja davčne osnove in po oceni davčnih odborov, ki obstoje v vseh okrajih.

Poudariti je še treba, da se mora dati trgovini polna iniciativa in svoboda dela. Zlasti velja to za izvozno trgovino, ker bodo potem trgovci sami iskali in našli pota, da najdejo trge za naše proizvode in da obnove trgovske stike, ki so jih prej imeli. Njim je treba samo iti na roko, da se bo blago čim hitreje in ceneje pre-

važalo in da bodo carinske in valutne manipulacije čim lažje. Prav tako bi bilo potrebno, da se bolj pobrigamo za trgovce iz prijateljskih dežel, ki uvažajo naše izdelke v svoje dežele, da bi imeli pri nas polno pravno zaščito in zajamčeno gotovost pri nabavljanju blaga, da bo naročilo v resnici tako izvršeno, kakor je bilo zahtevano. To pravim zaradi tega, ker sem sam spoznal, kako je pred leti imel neki Holanec veliko škodo pri nakupu naših proizvodov in mu ta škoda niti do danes ni bila povrnjena. Baš v takšnih prilikah se vidi, kako bi nam bile potrebne dobro organizirane produkcijske zadrage, ker bi potem našli tudi kupce, ki bi z denarjem prišli v našo deželo in bi naše blago doseglo tudi dobro ceno.

Končno zahteva trgovina popolno pravno in prometno urejenost ter upravno prožnost, da se more pravilno razvijati. Naša skrb bo, da kongres v Skoplju razpravlja o vseh teh vprašanjih, nakar bomo svoje zahteve formulirali. Te naše zahteve morajo potem odločilni krogi proučiti in jim ustreči, da bi se vse nepotrebne težkoče odpravile in trgovina oživila. Če bi naš glas tudi ob tej priliki ostal glas vprijočega v puščavi, potem s strahom pričakujemo, kaj bo še zadelo naše gospodarstvo in v katere roke more še priti.

Z gotove strani se delajo našemu delu težkoče in nekateri celo govore, da je trgovski stan nepotreben. Jaz kot privrednik in nacionalni delavec (kar morem o sebi reči brez nevarnosti pretiravanja) se moram z ozirom na takšno govorjenje samo z bolečino v srcu spominjati vseh onih uslug, ki jih je prinesla na oltar domovine za časa bivših vojn naša nacionalna trgovina. Moram se spominjati vseh onih velikih in plemenitih zapuščin, ki so

jih zapustili naši znameniti trgovci svojemu narodu, državi in njenim kulturnim ustanovam! In mislim, da mora takoj utihniti vsako govorjenje o nepotrebnosti trgovskega stanu.

Danes je v naši državi 200.000 polnopravnih trgovcev, ki s svojim delom in s svojimi davčnimi dajatvami nosijo v finančnem pogledu velik del našega državnega proračuna. Tako interes naroda ko

interes države zahteva, da ostane trgovski stan močan v svojem delu, kar je tudi v materialnem interesu države.

Trgovce in nacionalno trgovino — kar posebej naglašam — treba danes podpreti tudi s političnimi ukrepi! Nikakor pa je ne ovirati!

Temu apelu prvoboritelja srbskih trgovcev pač ni treba dodati nobene besede!

Pomen skopljanskega kongresa

Srednji stan se ie oričel izzanimirati

Jugoslovanski Lloyd je izpod peresa svojega glavnega urednika Malinarja objavil o skopljanskem kongresu članek, v katerem je poudarjen njegov izredni pomen ne samo za trgovstvo, temveč za ves srednji stan. V članku pravi med drugim:

Pri nas je zelo veliko kongresov in zato so ljudje do njih postali že ravnodušni. Ni pa na mestu ravnodušnost za kongres trgovstva v Skoplju, kajti ta kongres ima mnogo večji pomen.

V vseh državah, pa tudi v naši tvori srednji stan naravnost strižen vseh onih sil, ki so za razcvet in varnost države najvažnejše. Ta srednji stan je najbolj konstruktiven element vsakega naroda. Tvorijo ga trgovci, obrtniki, uradniki, vaški in mestni srednji in mali posestniki, ki so prava narodna večina in ki so med dvema skrajnostima — med proletariatom in velikim kapitalom. Povojni politični in gospodarski razvoj je najbolj zadel baš srednji stan. V boju med obema skrajnostima je postal daritveno jagnje, ki naj odzame grehe sveta ter tudi nakovalo, po katerem se neprestano razbija. Ta srednji stan, ki je po francoski revoluciji največ storil za napredek sveta v prejšnjem in sedanjem stoletju, ki je v premoženju in krvi največ žrtvoval za napredek vsake države in vsakega naroda, ta element je po svetovni vojni potisnjen v stran, ker je abnormalnost razvoja in pa vodstvo starejših državniških generacij prevladalo v glavnem vse privilegije na elemente gospodarsko-socialnih skrajnosti, na velekapital in proletarijat.

Srednji stan, politično konzervativen in zelo miroljuben, je potrpežljivo ob ogromnih žrtvah prenašal to stanje. To svojo potrpežljivost pa je srednji stan drago plačal, ker je vsled svojega osiromašenja začel povečevati število gospodarsko-socialne levije, ki ne išče rešitve iz sedanje stiske v evoluciji, temveč misli, da je mogoče premagati sedanj kapitalizem le z revolucijo. Na drugi strani pa so mnogi pripadniki srednjega stanu izgubili svojo samostojnost, ki je bila nekoč njih največji ponos ter prišli popolnoma pod vpliv velikega kapitala, ki jih na razne načine izkorišča in uničuje.

Abnormalnost teh razmer, v katerih narodne večine ne morejo priti do onega položaja in vpliva, ki jim po njih pomenu gre, je ustvarila gibanja, katerim je treba posvetiti vsa pažnjo, ker se v teh gibanjih nahajajo kali onih družabnih, gospodarskih in političnih sistemov, ki pomenijo bodočnost.

To, kar se v Italiji razvija že deset let, to, kar se dogaja v Nemčiji zadnji dve leti, to, kar stresa Španijo, kar se odigrava v Avstriji in kar se pričinja pojavljati tudi v Franciji, ni nič drugo, kakor pričetek odločne borbe srednjega stanu za svoje pravice večine, da se v interesu te večine vodi v bodoče gospodarska, kulturna in socialna politika posameznih držav. Ker se klin izbije samo s klinom, mora tudi srednji stan uporabiti ista sredstva, s katerimi se je posrečilo proletariatu in velekapitalu, da sta čeprav v manjšini zavzela v mnogih državah za večji ali krajši čas položaje, s katerih sta diktirala vsemu narodu.

Srednji stan je bil drugod in pri nas razcepljen in neorganiziran in vsled tega so ga doleteli vse mogoče nesreče, dočim je bil tako kapital ko proletarijat organizi-

ran. Sedaj se hoče tudi srednji stan organizirati in v mnogih državah so se začela gibanja, ki jih mora uvaževati vsak, kdor ve, da so prejšnji in sedanji sistemi na umiranju in da se morajo ustvariti novi, če nečemo, da pride do naravnost katastrofalnih potresov, katerih usodne posledice so naravnost nepregledne.

Tudi pri nas je srednji stan v gibanju. Najbolj zavedni in po številu najbolj mogočni del srednjega stanu so trgovci, obrtniki in mali posestniki na vasi in v mestih, ki imajo odločilen vpliv na mišljenje podeželskih množic. Ti se sedaj organizirajo najprej po pokrajinah, potem pa ustvarjajo vsedržavne zveze, da morejo na ta način kompaktno in v močnih falangah nastopati proti ekonomsko-socialnim skrajnostim, ki razdiralno delujejo v življenju in razvoju naroda ter države. Kar pa je najbolj pomembno, je to, da se organiziranje srednjega stanu vrši v smeri edinstva države in naroda, odklanjajoč pri tem vsake plemenske in strankarske ovire, ki so jih med narod zasejali zastopniki bivših interesov in strank.

Kongres trgovstva iz vse države v Skoplju pomeni močan korak naprej v organiziranju srednjega stanu, ki ima pri nas zgodovinsko nalogo, katere cilj je — resnična konsolidacija očetnjave — kraljevine Jugoslavije.

Avstrija omejuje naš izvoz, Nemčija pa ga bo povečala

Avstrijska vlada je odobrila Jugoslaviji uvozni kontingent sadja in povrtnine samo v višini 75 odstotkov uvoza iz leta 1931. Ker je bilo leto 1931. posebno slabo leto za naše sadje, je jasno, da bo izvoz sadja v Avstrijo v letu 1934. zelo pade. Potrebno je zato, da naši sadni izvozniki že sedaj mislijo na to, da najdejo nadomestilo za avstrijski sadni trg.

In nadomestilo morejo najti v Nemčiji. To jasno sledi iz predavanja, o gospodarskem položaju Avstrije, ki ga je oddajala te dni postaja v Leipzigu. V tem predavanju je dejal predavatelj, da je položaj v Avstriji zelo težaven in da bi Nemci prav radi pomagali bratskemu avstrijskemu narodu, če ne bi to pomoč izbral Dollfussov režim, da bi se mogel še nadalje vzdržati. Zato Nemčija ne more nakupovati svojih potrebnih v Avstriji, temveč bo v letošnji sezoni nakupovala sadje v Jugoslaviji.

To ugodno konjunkturo naj izrabijo naši sadni izvozniki, a naj pri tem pazijo, da bodo pošiljali samo blago, kakršno Nemčija zahteva, da si na ta način trajno pridobe nemški trg.

Francija bo znižala uvozne carine

Francoska vlada namerava predložiti francoskemu parlamentu, ki se sestane dne 15. maja, znatno znižanje uvoznih carin. Finančni minister Germain-Martin je to namero utemeljil v nekom komuniketu s tem, da so visoke uvozne carine v mnogem krive za brezposelnost v eksportnih industrijah. Da se požiivi izvoz, je treba znižati uvozne carine in v prav znatni meri. Znižanje se naj izvede kakor hitro bo le mogoče.

Občni zbor Trg. dobredelnega društva „Pomoč“

V torek zvečer je bil v Trg. domu občni zbor »Trgovskega dobredelnega društva Pomoč«, čegar važnosti se nekateri trgovci mnogo premalo zavedajo. V današnjih časih, ko ima trgovec že mnogo preveč skrbi, mu prav dobro de, če je rešen vsaj ene skrbi, kako bo s plačilom pogrebnih stroškov za primer njegove smrti. Upravičeno je dejal agilni podpredsednik društva Ivan Bahovec, da se že samo zaradi tega spleta bita član društva.

Precej dobro obiskani občni zbor je otvoril predsednik Kregar, konstatiral sklepčnost in pozdravil vse navzočne.

Nato je prečital tajnik Leo Franke skrbno izdelano in krasno sestavljeno

tajniško poročilo, iz katerega posnemamo:

Kjerkoli so v zadnjem času redni občni zbori organizacij, vidimo povsod, da obsegajo vsa poročila v bistvu le eno ugotovitev, da preživljamo v gospodarskem, socialnem pa tudi v kulturnem oziru težke čase. Temu pravilo se ne morem niti sam izogniti.

Gospodarska stiska ni prizanesla niti našemu društvu in tako vidimo, da je tudi pri nas padlo število članstva. Leta 1927., ko smo ustanovili društvo, smo imeli 850 članov in samo tri smrtne primere (ker smo pričeli šele septembra), leta 1928. smo imeli 900 članov in 11 smrtnih primerov, leta 1929. 950 članov in 15 smrtnih primerov, leta 1930. 950 članov in 16 smrtnih primerov, leta 1931. 900 članov in 14 smrtnih primerov, leta 1932. pa smo imeli celo 19 smrtnih primerov. V l. 1933., ko je članstvo nekoliko padlo, pa samo 8.

Marsikdo se bo vprašal, kako je mogoče, da je članstvo padlo na 650. Zato moram povedati, da tvorijo kader našega članstva večinoma trgovski sodelavci, ki so postali vsled težke gospodarske krize brezposelni ter trg. zastopniki, katerim tudi ni kriza prizanesla. Pa tudi nekateri uradniki industrijskih podjetij ter tudi nekateri trgovci so izstopili, ker niso zmogli niti že vseh svojih bremen. To je poglavitni vzrok nižjemu številu članstva. Vendar pa ne sme nižje število članstva nikogar oplašiti, temveč delati moramo na to, da dvignemo društveno delovanje na ono stopnjo, ki smo si jo ob ustanovitvi zamislili.

Če seštejemo zneske, ki smo jih izplačali na posmrtninah v l. 1927. do 1933., potem vidimo, da smo izplačali svojcem naših umrlih članov Din 708.610,—, kar je pač v današnjih težkih gospodarskih časih in silnem pomanjkanju gotovine zelo velika vsota. Pomislimo samo na one svojce, ki so ostali ob smrti člana popolnoma brez sredstev, kako velika podpora jim je bila naša posmrtnina, s katero so mogli kriti vsaj za prvo silo pogrebne stroške pa marsikatero drugo manjšo potreščino. Prepričan sem, da čutite vsi z menoj, če pravim, čim hujši so časi in čim bolj nas tepejo vsakdanje nadloge, tem bolj moramo strniti naše socialno delo v plodno-

nosni kapital, ki naj bo nekaka prva pomoč našim svojcem.

Drugo važno dejstvo je, da člani nikdar v celoti ne plačajo na prispevkih toliko, kolikor dobijo po smrti njih svoji. Saj so člani, ki so redno plačevali od ustanovitve društva do danes, t. j. v 6 in pol letih, vplačali na smrtnih primerih samo 890 dinarjev.

Če pada članstvo, je popolnoma naravno, da s tem vzporedno padajo tudi smrtni primeri in tako so člani razbremenjeni prevelikih stroškov in prispevkov.

Mnogi od naših članov mislijo, da je naše društvo nekaka zavarovalnica za življenje, kar pa ni res, temveč je to društvo nas trgovcev in vseh pripadnikov trgovskega stanu, ki so zavezani na prostovoljni podlagi, da plačujejo za vsak smrtni primer 10 Din, kateri znesek se potem izplača svojcem. Tudi pri nas je geslo: Vsi za enega, eden za vse!

Omeniti bi še bilo, da nam je kraljeva banska uprava z odlokom z dne 30. decembra lanskega leta št. 3772 postavila zaradi izvrševanja državnega nadzorstva komisarija v osebi dr. Milana Bana, banovinskega sekretarja v Ljubljani. Prosim Vas, da ne smatrate to imenovanje komisarija kot nekako nadzorno oblast, ki je bila poklicana pri naših sorodnih društvih, temveč je bilo to le posledica znanega propada Vzemne pomoči. — Komisar dr. Bano je imel priliko prisostvovali našim sejam in videti naše nesebično delo, za katero Vam lahko poda svoje izjave, ako kdo od cenjenih zborovalcev to želi. Mi lahko rečemo, da smo prav veseli, da imamo komisarija, ker nam ta lahko vsak moment izpove o delovanju našega društva in zato se ni bati niti najmanjših stvari, ki bi ogražale obstoj našega društva.

Svoje poročilo je zaključil tajnik Leo Franke z besedami: Strnimo svoje vrste, da bomo v prihodnjih letih, če se bodo gospodarske razmere izboljšale, pokazali tudi vselej napredke v dobrobit društva! (Odobrovanje.)

Mesto odsotnega blagajnika Ivana Zeleznikarja je podal blagajniško poročilo podpredsednik Ivan Bahovec ter ga tudi podrobno pojasnil. Prav tako je poročal tudi o novem proračunu, ki so ga zborovalci soglasno sprejeli.

V imenu nadzorstva je poročal gospod Vladimir Franke ter predlagal odobrovanje absolutorij, kar je občni zbor soglasno sprejel.

Pri slučajnostih se je razvila daljša debata, kako dvigniti zanimanje za društvo ter povečati število članstva. Predlaganih je bilo v ta namen več predlogov, ki jih bo uprava vse upoštevala. Koncem občnega zbora je poročal o delovanju društva tudi komisar dr. Bano ter se izrekel o delovanju društva z največjim priznanjem.

Občni zbor je potekel v najlepši harmoniji. Trgovci pristopajte v društvo »Pomoč«, da boste vsaj ene težke skrbi rešeni.

izdatke za 462,2 milijonov Din. Glavni drž. blagajni je bilo od vseh teh dohodkov izročeno 6.054,8 milijonov Din. Čeprav pa so dohodki presegali izdatke, vendar ni bilo mogoče likvidirati vseh drž. letičnih dolgov, ki so znašali koncem marca še vedno 152,2 milijonov Din.

Če analiziramo te podatke podrobneje, tedaj se vidi, da je bil napor finančne uprave, da poveča državne dohodke, naravnost ogromen. Vsi neposredni davki so dali mnogo več, kakor pa je bilo proračuneno. Vidi se, da je bil davčni vijak zelo pravit, kar se je moralo v gospodarstvu tem bolj občutiti, ker so v splošnem dohodki nazadovali. To jasno kaže znaten padec vseh posrednih davkov. Niti eden posredni davek ni dal onih dohodkov, kakor bi jih moral dati po proračunu. Posredni davki pa so več ali manj prostovoljni davki in padec teh davkov kljub njih povišanju in kljub narastku prebivalstva dokazuje, da so ljudje vse svoje izdatke morali omejiti. V normalnih časih se ravno z večjim donosom posrednih davkov omogoča milejša praksa v neposrednih, sedaj pa je baš nasprotno. Je v tem tih opomin, da je tudi glede neposrednih davkov že dosežena zgornja meja. (Konec prih.)

Adria prasek je boljši

Tuji kapital na Bolgarskem

Združenje bolgarskih zbornic je objavilo statistiko tujega kapitala na Bolgarskem. Po tej statistiki je bilo v letu 1933. na Bolgarskem 120 delniških družb, ki so delale s tujim kapitalom v višini 2.300 milijonov levov. Leta 1932. je bilo samo 104 takih družb, udeležba tujega kapitala pa je znašala 2.120 milijonov levov. Večinoma je tuji kapital investiran v industrijska podjetja, in sicer 1610 milijonov. V trgovini je tujega kapitala za 218 milijonov levov. Od tujega kapitala je za 800 milijonov belgijskega, za 500 francoskega, v znatnejši meri pa je udeležen še nemški, češkoslovaški in švicarski kapital.

Razstave sejmi

Kupuj domače blago!

V zadnjem času je gospodarska kriza pri nas že nekoliko popustila. Njenega najslabšega znaka, apatije, pa naši podjetniki še niso preboleli. Mnogi so sicer že začeli s smotrenim delom za napredek, vendar pa venomer vsi tarnajo nad pomanjkanjem denarja in padanjem konzuma. Naš denarni trg se je pa v splošnem že precej izboljšal in se bo še bolj in hitreje, ako bo vsako podjetje izpolnjevalo svojo dolžnost in kupovalo v prvi vrsti sirovine ko tudi stroje in ostale potrebščine domačega izvora, saj imamo skoraj absolutno vsega dovolj. S tem koristijo sami sebi in državi. Da vidijo, kaj vse se pri nas proizvaja, naj se udeležijo letošnjega XIV spomladanskega velesejma v Ljubljani od 30. maja do 10. junija. S tem si prihranijo mnogo izdatkov za informacije o potrebi proizvodnje, spoznajo potrebe konsumenta, pridobe večji trg za svoje proizvode in sami najuspešneje rešujejo krizo, ki je pač večinoma samo posledica nezaupanja proti sebi in svojim močem ter sodržavljanom.

Adria prasek je boljši

IV. gospodinjstvo-gospodarska razstava Zveze gospodinj »Žena v poklicu« na spomladanskem velesejmu od 30. maja do 10. junija v paviljonu »K« bo za vse žensko zelo poučna. Poleg revije poklicev bodo razne statistike prikazale, kako se slovenske žene udeležujejo. Prikazano bo tudi naše strokovno šolstvo, kakšen je posej tega šolstva in kako napreduje. Žene v poklicih vabimo, da se javljajo pri Zvezi gospodinj, Breg št. 8, uradne ure vsak dan od 4. do 5. ure.

»Službeni list«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 9. maja objavlja med drugim: Kraljevo odločbo o ukinitvi konzulata v Braji. — Uredbo o trošarinskem obleževanju na papirnatih vrečah za cement. — Razglase banske uprave o razpisu volitev občinskih odborov za občine: Beltinci, Dobrovnik, Hotiza, Javorje, Kamniška Bistrica, Komenda, Lendava, Lendava-okolica, Pesnica, Poljane, Tuhinj in Turnišče ter o preložitvi volitev v Hočah. — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

Po svetu

Jevtičev obisk v Sofiji se je končal s popolnim uspehom in je zopet storjen velik korak na zblizanju obeh bratskih narodov.

Oficialni komuniké o sestanku Jevtiča z Mušanovim pravi med drugim, da se bodo vsa vprašanja, ki so na dnevnem redu ali ki bi kdaj v bodoče prišla med Bolgarijo in Jugoslavijo na dnevni red, uredila v duhu, ki bo okreplil iskreno prijateljstvo med obema narodoma in jima zagotovil trajno in plodno sodelovanje. Nadalje se v komunikéju napoveduje uspešen potek vseh pogajanj, ki se sedaj vodijo med Jugoslavijo in Bolgarsko.

Podpisan je bil protokol o obmejnem prometu med Jugoslavijo in Albanijo.

Bolgarski vojni minister general Kišov je odstopil in je s tem oficialno otvorjena kriza bolgarske vlade, ki je bila odprta že z izglasovanjem nezaupnice prometnemu ministru Kosturkovu.

Poljski zunanji minister Beck je obiskal Bukarešto, kjer je imel daljše konference z rumunskim zunanjim ministrom Titulescom. Na konferenci sta konstatirala oba zunanja ministra, da ni niti enega vprašanja zunanje politike, v katerem se ne bi Poljska in Rumunija strinjale.

V oficialnem komunikéju o sestanku grškega vojnega ministra Kondilisa s turškimi vodilnimi politiki se je konstatiralo, da sta obe državi odločno za balkanski pakt. Italijanske intrige v Atenah proti balkanskemu paktu so se torej ponesrečile.

Zanimivo priznanje je izrekel 11 dni madjarski ministrski predsednik Gömbös v parlamentu, ko je dejal, da opozicija očita vladi, ker ni mogla preprečiti sklenitve balkanskega pakta. Res je to, toda tudi druge in mnogo večje države tega niso mogle preprečiti.

Angleška vlada se je pritožila v Rimu, ker baje podpira Italija jemenskega vladarja.

Francija je v Londonu protestirala, ker dobavljajo angleške tvornice Nemčiji motorje za letala.

Komunisti v Franciji postajajo v zadnjem času vedno bolj agresivni in so popularne bitke med njimi in policijo vedno bolj pogoste.

Nečakinja Henriota je bila umorjena od Staviskijeve matije.

Anglija bo baje odstopila mandat nad Palestino Italiji, ker vodi Italija akcijo proti vsearabskemu gibanju. Tako vsaj poročajo angleški listi.

Končno je postal tudi predsednik razorožitvene komisije Henderson pesimist in sedaj priznava, da ni upati na kakršenkoli uspeh razorožitvenih pogajanj. Svet se oborožuje in konec.

Hindenburg baje umira. Ker Hitler nikakor ne bo postati njegov naslednik, se govori, da postane na Hitlerjev predlog predsednik Nemčije general Epp, sedanji predsednik Bavarske.

Narodni socialisti so pripravljali atentat na Dollfusa, ki ga naj bi izvršil neki Patzig. Vodja hitlerjevske mladine pa je o tej nameri zvedel, obvestil o tem nemško vlado, ki je takoj nato opozorila avstrijsko, da je bil atentator pravočasno aretiran.

80 štipendij je določila nemška vlada za jugoslovanske dijake, ki bodo študirali na nemških univerzah. Razume se, da so te štipendije namenjene predvsem za hitlerjevsko orientirane nemške študente iz Jugoslavije.

Na avstrijsko-bavarski meji se je zopet zgodil krvav incident. Od hitlerjevcev je bil ubit neki avstrijski finančni stražnik.

Mehika ostane še naprej v Društvu narodov in je svoj prejšnji sklep o izstopu preklcala.

Japonska namerava zasesti vse kitajske luke, da s tem prepreči uvoz ameriškega orožja v Kitaj. Vprašanje je, če bo Amerika to dopustila.

5600 uradnikov bo iz vzrokov varčevanja znova reduciranih v Franciji. Obenem bo reorganizirana tudi policija, kar bo imelo za posledico nove redukcije.

Tročki bo interniran na majhnem, samo 3 kvadratne kilometre velikem otoku Aix.

Italija je povečala svoj mornariški proračun za 480 milijonov lir.

Prvi jugoslov. protituberkulozni kongres je bil v petek odprt v Ljubljani, v četrtek pa je bila otvorjena prva jugoslovanska protituberkulozna razstava.

Gibanje državnih dohodkov in izdatkov

V dobi od aprila 1933 do marca 1934.

A. Izdatki splošne državne uprave

	proračunjeni	dejanjski	v %
	in milijonih Din	in milijonih Din	
vrhovna drž. uprava	151,5	146,9	96,9
pokojnine	819,7	1.041,6	127,0
invalidnine	96,0	92,2	96,1
drž. dolgovi	1.182,2	837,2	70,8
pravosodje	358,5	325,4	90,7
prosveta	786,1	757,8	96,4
zunanje zadeve	120,9	110,1	90,2
notranje zadeve	550,9	519,5	94,3
finance	303,2	284,2	93,7
vojaška in mornarica	2.000,3	1.434,6	71,7
gradbe	164,5	100,5	61,1
promet	152,5	98,8	64,7
kmetijstvo	65,5	40,2	61,3
trgovina in industrija	45,4	40,3	88,7
soc. pol. in n. zdravje	152,2	136,8	89,8
telesna vzgoja	14,9	6,9	46,6
proračunski rez. krediti	25,0	2,3	9,4
skupno	6.989,8	5.976,0	85,5

Iz teh podatkov se vidi, da je bilo manj izdano kakor proračunjeno za 1.013,8 milijonov ali za 15%. Ta prihranek pa postane mnogo manj razveseljiv, če se vidi, da je šlo za osebne izdatke 3.745,6 milijonov ali 104,7% od vse po proračunu določene vsote in da so vsi prihranki padli na breme materialnih izdatkov, ki edino morejo prinesiti nov impulz v gospodarsko življenje. V dvanajstih mesecih so padli mate-

rialni izdatki od 3.412,8 na 2.230,4 milijonov Din, to je za 1.182,4 milijonov Din.

B. Dohodki

	proračunjeni	doseženi	v %
	in milijonih Din	in milijonih Din	
Neposredni davki:			
splošni neposredni	1.360,0	1.520,5	111,8
posebni	373,0	473,2	126,8
zaostali davki	75,0	98,2	131,0
Posredni davki:			
trošarine	870,0	757,4	87,0
akise	1.230,0	819,1	66,6
carine	780,0	634,1	81,3
monopoli			
(presežki doh.)	1.606,7	1.550,8	96,5
razni manjši dohodki	159,9	205,8	66,2
Državna podjetja:			
(presežki doh.)			
prosvetno min.	11,8	3,6	30,4
finance	16,7	17,0	101,6
promet:			
železnice	170,2	226,8	133,2
pošta	152,5	116,6	76,4
Poštna hranilnica	54,7	32,7	59,1
Drž. hip. banka	37,7	39,7	105,4
gozdovi	21,4	19,9	92,8
rudniki	62,6	22,6	36,1
skupno vsi dohodki	6.989,8	6.438,3	92,1

Tu ni všteti dohodek »Beljac in »Topolovca« ter vozarinska taksa železniškega ministrstva, ki je tu všteta le za prvih 9 mesecev.

Dohodki so v teh 12 mesecih presegali

Denarstva

Drž. hipotekarna banka

je objavila bilanco o svojem stanju ob koncu meseca marca 1934. (vse številke v milijonih Din, številke v oklepajih stanje banke dne 31. januarja 1934.). Iz bilance posnemamo: Na aktivni strani: gotovina in blag. zapiski 235.9 (345.9), posojila: hipotekarna 2230.0 (2230.2), komunalna 620.9 (622.8), vodnim zadrugam 86.1 (86.2), menična hipotekarna 62.4 (61.5), domače menice 89.3 (90.7), lombardna 95.7 (91.1), nepremičnine 164.3 (162.2), teh. rač. fin. min. 332.8 (379.4), razni tek. računi 85.9 (56.5), odkup efektov 98.5 (88.6), efekti fondov 62.3 (62.3), razna aktiva 133.4 (138.9).

Na pasivni strani: samostojni fondi 184.1 (180.9), razni fondi 1.260.0 (1.265.7), hranilne vloge 954.5 (939.2), fondi 139.6 (139.6), založnice in obveznice 775.6 (775.6), predjuri pri tujih bankah 137.0 (137.0), lombard in reeskont pri Narodni banki 180.2 (183.4), posebna vloga 114.0 (114.0), tek. račun fin. min. 52.8 (72.9), razni tek. računi 239.9 (367.6) in razna pasiva 155.5 (137.4).

Hranilne vloge so torej zopet narasle in sicer za 15.8 milijonov, v prvih treh mesecih t. l. pa za 84.1.

Dvig vlog pri Poštni hranilnici

Vloge v Poštni hranilnici naraščajo stalno in to potrjuje tudi aprilski izkaz o stanju Poštne hranilnice. V aprilu so hranilne vloge narasle za 12.1 na 641.2 milijona Din. Skupno so v prvih štirih mesecih hranilne vloge narasle za 76.8 milijonov. Število vlagateljev pa se je dvignilo za 3927 na 284.582.

Število čekovnih računov je naraslo za 67 na 23.837, dočim je promet po čekovnih računih padel od 4951.2 v marcu na 4453.9 milijonov Din. Vloge na čekovnih računih so iz rezijskih razlogov nazadovale za 26.7 na 969.6 milijonov Din, a so se vedno za 124.7 milijonov višje ko pred enim letom.

Ljubljanska mestna hranilnica

V letu 1933. je hranilnica v polni višini izplačevala vse vloge, ki so bile vložene po 1. januarju 1933. Vseh vlog je izplačala hranilnica lani za 101.9, novih pa je bilo za 59 milijonov. Pripisanih obresti je bilo za 21.7 milijonov. Hranilne vloge so padle od 446.3 na 424.6 milijonov Din. Čisti poslovni dobiček je brez odpisov znašal 8.4 in se je od te vsote porabilo 7.5 milijonov za odpis dvomljivih terjatev, 500 tisoč Din je bilo dodeljenih pokojninskemu skladu, ostanek pa pripisan na nov račun.

Glavne bilančne postavke kažejo v zadnjih treh letih to sliko (vse v milijonih Din):

	1931	1932	1933
gotovina	0.7	0.5	1.1
vloge v den. zavodih	30.4	15.0	12.3
efekti	29.1	27.2	30.2
hipotečna posojila	48.0	42.6	37.1
občinska posojila	103.4	124.4	120.6
dolžniki	263.9	235.5	222.7
nepremičnine	8.8	10.8	10.6
hranilne vloge	479.0	446.3	424.6
reeskont	11.0	12.1	11.6
splošna rezerva	9.5	10.3	10.7

Prva pučka dalmatinska banka v Splitu, najstarejši dalmatinski splitski denarni zavod, izkazuje v svoji bilanci 1.3 milijona dinarjev čistega dobička in bo izplačala 8 odstotno dividendo. Likvidnost banke je zelo velika ter dosega 60 odstotkov vseh banki zaupanih sredstev. Banka je mogla vsled tega redno izplačevati svojim vlagateljem njih vlohe.

Nemška državna banka ima baje tajne devizne rezerve in so vsled tega pri pogajanjih zaradi odložitve nemških plačil nastale nove težave. Banka sicer to taji, a se vodi sedaj preiskava, če te tajne rezerve v resnici obstoje.

Kriza slov. lesnega gospodarstva

Iz krogov mariborskih lesnih izvoznikov nam pišejo:

Kakor drugi kraji naše širne domovine, ima tudi Dravska dolina vse pogoje za uspešno trgovanje z lesom. Krasni gozdovi Pohorja nudijo uprav velikanske možnosti za izvoz in s tem za zaslužek. Zaradi padajočega konsuma pa teh velikih naravnih bogastev ni mogoče prav izkoristiti in zato je produktivnost lesne industrije v stalnem padanju. Padla pa je tudi že rentabilnost gozdov v tej meri, da je danes že popolnoma usahnula.

S privatne strani je bilo storjenih mnogo korakov, da bi se uveljavil naš les na tujih trgih. Ker pa ta prizadevanja pri odločujočih krogih niso našla pravega razumevanja, tudi ni bilo pravih uspehov. S težkimi žrtvami so posamezne tvrdke sicer dosegle, da so se uvedle v Turčiji in v Levanti, ker pa ni bilo zadostne podpore z oficialne strani, so še celo ti trenutni uspehi ostali brez pravega učinka. S splošno prepovedjo uvoza lesa v Turčijo, ki jo je odredila turška vlada v jeseni leta 1932, se je ta uvoz v Turčijo popolnoma ustavil, naša odvisnost od pretirano visokih prevoznih stroškov tujih paroplovnih družb pa je ustavila izvoz v Levanto. Naše zahteve, da bi dobili lastne direktne pomorske zveze z Orientom pa so vse do danes ostale neizpolnjene prav tako, kakor tudi cela vrsta drugih naših zahtev.

Tako je ostal za slovensko lesno trgovino samo še italijanski trg. Ni bil sicer ta bogzna kako ugoden, vendar pa je dopuščal vsaj skromno životarenje. Sedaj pa naj izgubimo še ta trg!

Že januarja so nas opozarjali naši dolgoletni italijanski odjemalci, da namerava italijanska vlada povišati carino na uvoz lesa in lesnih izdelkov. Ta njih bojazen, da bo carina povišana, se je opazala tudi pri njihovih naročilih. Naročali so vse količine le s kratkim dobavnim rokom. Slutili smo, da ta opreznost naših italijanskih odjemalcev ne obeta nič dobrega, vendar pa nismo mogli pričakovati, da bo povišanje lesnih carin tako veliko, da nam bo s tem odvzeta vsaka nadaljnja možnost izvoza in da izgubimo tako še zadnji zunanji trg za naš les.

Naša skupina je izvažala v Italijo na leto okoli 300 vagonov lesa ali približno 9000 kubičnih metrov. Od tega je bilo 200 vagonov različnih zabojnih delov, 100 va-

gonov pa raznega rezanega lesa. Vsa ta trgovina je za nas izgubljena. Kam naj izvažamo sedaj svoj les? Ali nam preostaja kaj drugega, kakor da prenehamo z obratovanjem? Če pa ustavimo obratovanje, se to ne tiče samo nas, temveč bodo od tega prizadeti tudi vsi, ki so našli zaslužek v naših podjetjih. Zato ustavitve naših obratov ni samo udarec za nas.

Nikakor nismo pesimisti, če tako presojujemo položaj, ker takšen je in nikomur ne bi bilo pomagano, če bi varali sebe. Če še tako optimistično kalkuliramo, dokazuje račun, da niti v najboljšem primeru ne dosežemo n. pr. za zabojne dele franko državna meja toliko, kolikor znaša povišana italijanska carina. Pri tej konstataciji je pač vsak komentar odveč. Zato pa treba tem bolj poudariti, da popoln zastoj lesnega izvoza ni samo stvar lesnih izvoznikov, temveč vsega naroda, ker je lesni izvoz eden naših najvažnejših izvozov in zato življenskega pomena za vse naše narodno gospodarstvo.

Brezštevne so že vloge, ki so jih poslali posamezniki in naše lesne ter gospodarske organizacije odločujočim krogom, s tehtnimi predlogi, kako pomagati našemu gospodarstvu. Vprav porazno pa deluje na nas, ko moramo ugovoriti, da so bile vse te naše zahteve, vsi ti naši predlogi zaman, in da nismo našli nobenega razumevanja za naše potrebe.

Po vrsti so se izrekle vse gospodarske organizacije za znižanje tarif, dejansko pa smo doživljali vedno nova poviševanja tarif. Predlagali smo uvedbo refakcij za določene izvozne količine, pa tudi ta naš predlog je propadel. Ponovno se je zahtevalo, da se že enkrat izvede enotna organizacija jugoslovanskega lesnega izvoza, pa tudi ta naša zahteva je ostala do danes neizpolnjena.

Vsak državljan že ve, kako šilne važnosti je lesni izvoz za vse naše narodno gospodarstvo. Kljub temu pa še vedno zaman opozarjamo na nujno potrebo, da se nekaj ukrene za oživiljenje našega izvoza. Toda po povišanju italijanskih carin je ta naša zahteva že tako utemeljena, da greši proti državnim interesom, kdor bi preslišal naše zahteve. Upamo zato, da bo vsaj ob polnem zastoji lesnega izvoza v Italijo naš glas našel dober odmev in da se bo končno že ukrenilo nekaj za naš lesni izvoz.

Zunanja trgovina

Rimski dogovor sklenjen

Pogajanja med Avstrijo, Madjarsko in Italijo o skupni trgovinski pogodbi so bila v Rimu ugodno zaključena. Pogodba predvideva medsebojne preferencialne carine za vse tri države. Avstrija dobi nadalje svoj oddelek v tržaški svobodni luki. — Madjarski je Italija zagotovila odjem 300 tisoč ton žita, Madjarska pa je morala v nadomestilo dovoliti Avstriji večji kontingent za uvoz industrijskih izdelkov. Ker pogodba v celoti še ni bila objavljena, je tudi dokončna sodba o njej nemogoča.

Madjarsko razočaranje zaradi novih italijanskih carin na živino

Dne 6. maja so stopile v veljavo nove ital. carine na živino. Prve štiri mesece bodo morali plačevati Madjari 76 lir, v petem 80 in v šestem 85 lir carine od 100 kg. Za uvoz telet bodo morali plačati 250 lir za 300 kg, za teleta nad 300 kg pa 300 lir. Povišana je tudi carina na perutnino in sicer za živo na 150, za zaklano na 190 in za jajca na 145 lir za metrski stot. Razočaranje vsled teh novih carin je veliko, zlasti med madjarskimi agrarci, ki vidijo, da so se izjalovile vse nade, da bi se moglo madjarsko kmetijstvo bistveno opomoči s posebnimi ugodnostmi na ital. trgu.

Tarifne olajšave

Tarifne olajšave so dovoljene za prevoz brzojavnih drog v železniških pragov do tvornic, kjer se impregnirajo, to je do postaj Hoče in Karlovac. Olajšave veljajo za najmanj vagonске pošiljke ter za brzojavne droge v dolžini 6.5 do 15 m in s srednjim premerom do 20 cm.

Tarifne olajšave so nadalje dovoljene za izvoz jaje za najmanj polvagonске pošiljke. Olajšave veljajo tudi za vse postaje Slovenije, kjer se v večji množini nalagajo jajca.

Španska oprostila naše jajčne pošiljke

Španska vlada je prepovedala prodajo 67 vagonov jajc, od katerih je bilo 50 vagonov iz Francije, 17 pa iz Jugoslavije. Na intervencijo našega častnega konzula Kružića-Turine v Los Palmasu pa je dovolila prodajo jugoslovanskih, dočim je ostala prepoved za francoska jajca še naprej v veljavi. Našim izvoznikom je bilo s tem rešenih okoli 3 milijone Din. Naš častni konzul pa je dosegel poleg tega, da je Španija odobrila Jugoslaviji uvoz 40.000 zabojev jajc.

Rusija je protestirala proti preferencam, ki jih je dovolila Italija za avstrijski les, in zahteva za sebe po klavzuli o največji ugodnosti iste preference.

Rumunska vlada je prepovedala vsak izvoz žita in fižola.

Nemški izvoz barv se je v zadnjem času zelo dvignil. V prvem četrtletju je narasel v primeri z lanskim v Češkoslovaški od 3958 na 7348 q, v Brit. Indiji od 3182 na 6657 q, v Vel. Britanijo od 2456 na 3288 q, v Italijo od 1252 na 2615 q in v Avstrijo od 1268 na 1909 q.

Vsled razpusta kartela za bencin se bodo znižale v Avstriji cene za bencin od 2 do 5 grošev za liter.

Ker je proizvodnja umetne svile v USA preveč narasla, je oblast določila, da morajo vse tvornice za en teden ustaviti vsako delo.

Produkcija surovega železa v USA je narasla od 1.62 milijonov ton v marcu na 1.75 milijonov ton v aprilu.

Štiri tvornice v Čakovu so zopet začele obratovati, in sicer tvornica za glavnike in gumbe, tvornica konzerv Elemerja Vajde, tvornica kož Emanuela Baderja in tekstilna tvornica d. d. Vse štiri tvornice bodo zaposlile okoli 1000 delavcev.

Svoje prve blavo je obhajala Trgovska omladina v Banji Luki z otvoritvijo in blagoslovitvijo lastnega doma.

Konkurzi in prisilne poravnave

Razglašen je konkurz o imovini trgovca Jakoba Menarta v Domžalah. Konkurni sodnik Hutter, upravnik mase odvetnik dr. Janežič. Prvi zbor upnikov pri sodišču v Kamniku dne 18. maja ob 10. Oglasitveni rok do 1. junija. Ugotovitveni narok dne 15. junija ob 10.

Odpravljen je konkurz klobučarja Auerja Antopa v Mariboru po § 151. konk. zak. Uvedeno je poravnalno postopanje o imovini mizarkega mojstra Jegliča Tome v Radovljici. Poravnalni sodnik dr. Štular, poravnalni upravnik odvetnik dr. Triller. Narok za sklepanje poravnave pri sodišču v Radovljici dne 1. junija ob 9. Rok za oglasitev do 25. maja.

Nadalje je uvedeno poravnalno postopanje o imovini pekoveškega mojstra Rozmana Franceta v Boh. Bistrici. Poravnalni sodnik dr. Štular, poravnalni upravnik odvetnik Kobler. Narok za sklepanje poravnave pri sodišču v Radovljici dne 1. junija ob 9. rok za oglasitev do 25. maja.

Poravnalno postopanje v zadevi trgovca Fišingerja Lenarta v Peklu je končano.

Adria prašek je boljši

TRGOVCI! Širite »Trgovski list«.

Občni zbori

Narodna tiskarna d. d. v Ljubljani ima redni občni zbor dne 22. maja ob 10. v uredniških prostorih v Knafljevi ulici.

»Slavija«, jugoslovanska zavarovalna banka v Ljubljani ima XI. redni občni zbor v sredo, dne 23. maja ob 10. v prostorih Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani.

Tovarna kemičnih izdelkov v Hrastniku, d. d. ima redni občni zbor dne 25. maja ob 10. v pisarniških prostorih družbe v Celju.

A. Westen, d. d. v Celju ima 9. redni občni zbor dne 25. maja ob 10.30 v Celju, Gaberje v pisarni družbe.

»Elektroindustrija«, d. d. v Ljubljani ima III. redni občni zbor dne 26. maja ob 11. in pol v družbeni pisarni, Gosposvetska cesta 13.

»Dravac«, lesna ind. d. d. v Mariboru ima redni občni zbor dne 26. maja ob 16. v pisarni družbe v Mariboru, Meljska 91.

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Škrolci in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Sebeburgova ul. 3.

Telefon št. 22-72.

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke.

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Prehod iz enega obrta v drugega

Trgovinski minister je podpisal uredbo, s katero se označujejo kot sorodni obrti, navedeni v posameznih točkah odstavka 1. čl. 23. zakona o obrtih, tile obrti:

1. Lončarji in pečarji iz točke 1. in keramiki iz točke 2. — 2. Steklarji (steklo-rezci), izvzemši delo izdelovalcev oken po vaseh iz točke 3. in brusarji stekla, gravirerji stekla in izdelovalci ogledal iz točke 4. — 3. Slikanje porcelana in fajanse ter mozaična dela iz točke 5. in firmopisci, sobni slikarji, obrtni slikarji industrijskih izdelkov iz točke 73. — 4. Kovači, kovači orodja iz točke 6., podkovači iz točke 7., nožarji in brusilci, rezalci pil iz točke 9. in brusarji, ostrilci, iglarji iz točke 12. — 5. Puškarji in ostali producenti ognj. orožja iz točke in izdelovalci municije iz točke 79. — 6. Ključavničarji, gradbeni ključavničarji, pohištveni ključavničarji iz točke 10. in strojni ključavničarji iz točke 11. ko tudi instalaterji vodnih in plinskih naprav iz t. 81. ter instalaterji parne, vodne ali zračne kurjave iz t. 82. — 7. Stroj. ključavničarji iz t. 10. in mehaniki, mehaniki precizne mehanike iz točke 22. — 8. Kleparji iz točke 14. in instalaterji vodnih, kanalizacijskih, plinskih naprav iz točke 81., kleparji iz točke 14. in instalaterji parne, vodne ali zračne kurjave iz točke 82. — 9. Kolarji, kositarji iz točke 16. — 10. Zlatarji, srebrarji, draguljarji, pozlačevalci, posrebovalci in obdelovalci dragocenih kovin iz točke 18. in urarji iz točke 25. — 11. Mehaniki, mehaniki za precizno mehaniko iz točke 22., urarji iz točke 25. in izdelovalci medicinskih in kirurških instrumentov, aparatov in orodja iz točke 23. — 12. Optiki iz točke 24. in urarji iz točke 25. — 13. Sodarji (bednarji) iz točke 29. in parketarji iz točke 30. — 14. Mizarji, modelni mizarji, parketarji iz točke 30. in lesni strugarji, izrezovalci lesa in lesorezci, piparji iz točke 31. — 15. Kiparji, ki delajo iz kamna, lesa, sadre itd. iz točke 33., izdelovalci predmetov iz cementa in umetnega kamna in štukaterji, gipsarji iz točke 74. — 16. Strojari iz točke 34., opančarji iz točke 52. — 17. Jeremenarji iz točke 35. in izdelovalci torb, kovčegov in usnjene galanterijskega blaga iz točke 36., sedlarji iz točke 35. in vozni tapetniki iz točke 42. in tapetniki in dekoraterji iz točke 43. — 18. Vrvarji in predelovalci kozje volne iz točke 39. in pozamentarji, izdelovalci vrvic in trakov, izdelovalci zlate in srebrne žice, zlatopredci in srebropredci, zlatovezci, srebrovezci in biservezci iz točke 40., predci in tkalci iz točke 46. — 19. Vozni tapetniki iz točke 42. in tapetniki in dekoraterji iz točke 43., loščilci voz iz točke 42. in loščilci iz točke 73. — 20. Pozlačevalci pohištva lesa in lesorezci, piparji iz točke 31. — 21. Krojači oblek iz točke 47. in krojaši s kmetiskim suknom, krojači za kmetске obleke iz točke 40., krojači oblek iz točke 47. in krojači ženskih oblek in perila iz točke 48. — 22. Čevljarji in čizmarji iz točke 50. in copatarji iz točke 51. ter opančarji iz točke 52. — 23. Klobučarji, kaparji, izdelovalci narodnih čepic in fesov iz točke 55. in modisti iz točke 57. — 24. Brivci, frizerji, vlasuljarji in manikerji iz točke 58. in kozmetiki za nego obraza in telesa iz točke 59. — 25. Peki, kruharji, kolačniki iz točke 62., sla-

ščičarji, izdelovalci keksov, sladoleda, kanditov in bonbonov iz točke 63. in orientalski slaščičarji (izdelovalci boze, alve in sladoleda) iz točke 64. — 27. Mesarji iz točke 65., izdelovalci klobas iz točke 66., črevarji in prirejevalci črev iz točke 67. — 28. Tiskarji, litografi, ksilografi iz točke 75. in črkoljenci in cinkografi iz točke 76. — 29. Izdelovalci streliva in raznesil iz točke 79. ter izdelovalci predmetov za umetni oženj in podobno iz točke 80. — 30. Instalaterji vodnih, kanalizacijskih in plinskih naprav iz točke 81. in instalaterji parnega, vodnega ali zračnega ogrevanja iz točke 82.

Na obrt izdelovalcev izdelkov iz pletene žice morejo preiti obrti iz točk 10. (ključavničarji, gradbeni ključavničarji in pohištveni ključavničarji), 11. (strojni ključavničarji), 22. (mekaniki, mehaniki za precizno mehaniko in 23. (izdelovalci medicinskih in kirurških instrumentov in aparatov in orodja) paragrafa 23. obrtnega zakona. Zidarji morejo preiti na obrte v točki 70. (izdelovalci predmetov iz cementa in umetnega kamna), 71. (pokladalci kamenitih tal, tlakarji) in 74. (štukaterji, sadrarji, gipsarji) čl. 23. zakona o obrtih.

Prehod iz enega obrta v drugega se more izvršiti samo pri obrtih, ki so naštetih pod isto številko, če se predhodno položi mojstrski izpit iz obrta, na katerega želi preiti, ni pa potrebno dokazati rok učenja niti zaposlitve v dotičnem obrtu, temveč zadostuje mojstrsko izpričevalo ali dovoljenje, odnosno dovoljenje enega izmed sorodnih obrtov. Koliko se more pri obrtih (zidarski, tesarski, klesarski in vodnjakarski) izvršiti prehod iz enega v drugega od teh obrtov, se predpiše s posebnim pravilnikom.

Razno

Velika eksplozija je bila v kamniški smodnišnici. Pet delavk je mrtvih, več pa ranjenih. Kakor se poroča, je eksplozija nastala vsled nepazljivosti nekega delavca. Nj. Vel. kralj je za ponesrečence daroval 20.000 Din.

Za predsednika uprav. sodišča v Celju je bil imenovan načelnik v notranjem ministstvu dr. Bedeković.

V največji mariborski tekstilni tvornici Doctor in drug so začeli delavci stavkati, ker jim podjetje ni hotelo zvišati plač.

Pogajanja tvrdke »Bošna boš« s stavkajočimi delavci se nadaljujejo in je upati, da se doseže sporazum. Podjetje zastopa dr. Danda iz Zagreba.

Dohodninski davek namerava znižati francoska vlada za 20 do 36 odstotkov.

12.000 učiteljev bo v Franciji odpuščenih, deloma tudi iz političnih razlogov, ker je večina francoskih učiteljev skrajno levo orientirana.

Zakon za ureditev pravnih odnosov trg. potnikov, nameravajo izdati na Češko-slovaškem.

Velike protizidovske demonstracije so bile zopet v Varšavi. Policija pa je hitro razpršila demonstrante.

Sokolski sistem uvede Irska v svoji armadi in pozneje tudi v šolah. Za sokolskega instruktora v irski armadi je imenovala češkoslovaška vlada artilerijskega nadporočnika Tichija.

Sofijska drama gostuje od 18. do 20. t. m. v Beogradu.

Hitler je izjavil, da uvedejo nar. socialisti kot svoj simbol tudi kladivo in srp.

Spomenik Francu Jožetu so odkrili z velikimi slavnostmi v Wiener Neustadtu.

Bivša ljubica Staviskega, igralka Nigeon, je izvršila samomor, ko je dobila poziv, da pride na zaslišanje.

Opozorilo glede čekovnih položnic

Mnogi trgovci, ki pošiljajo svojim odjemalcem čekovne položnice, zapišejo na drugi del položnice kratke beležke, ki se nanašajo na izplačilo, kakor »račun 12. februarja Din 3.120«, ali samo »12. februarja 12.173-50« ali podobno. Te položnice pošiljajo v odprti kuverti kot tiskovine in frankirajo kuverto z znamko 25 par. Pošta pa ne smatra položnice s temi beležkami za tiskovino, temveč za pismo in zahteva zato kazenski porto v višini 2-50 Din. Kot tiskovino smatra položnico le takrat, kadar je napisano na drugem delu položnice največ ena črka in pet števil, kakor na primer A 53.672 ali B 76.543. Če pa kdo zapiše 765.432, je to šest števil in pošta smatra tako položnico že kot pismo.

Dobava-prodaja

Direkcija drž. rudnika Velenje sprejema do 15. maja ponudbe o dobavi 20 prehodnih pip, 150 kg vijakov, 135 električnih žarnic, 1200 kg tračnikov, 2 gum. obroče in 4 gum. zračnic; do 16. maja t. l. pa za dobavo 1500 kg turbinskega olja in 1300 kg betonskega železa.

Gradbeni oddelek Direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 18. maja ponudbe o dobavi 100.000 mecesnovih klincev. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.)

Uprava bolnišnice za duševne bolezni v Novem Celju razpisuje dobavo 500 m hidrofilne tkanine 8/8 80 cm šir., 50 kg staničevinske vate la., beljene pak. po 5 kg, 5 kg vate dr. Bruns la., pak. po 1 kg, 10 kg vate navadne, 5 kosov Lekoplast Beiersdorf 5 cm 5 m. Kolkovane ponudbe je vložiti do 20. maja.

Ravnateljstvo ljubljanskega mestnega vodovoda razpisuje dobavo 3 vodomero 50 mm, mokrotekačev s flanžami. Ponudbe je poslati do 22. maja.

Direkcija drž. železarnice Vreš sprejema do 16. maja ponudbe o dobavi 2000 kg cilindrskega olja, 300 kg konsistentne masti, 150 žičnih krtač, 80 m² gumijastih plošč, 500 kg steklarskega kita, 20 kg laka, 50 kg krede, 130 m² žičnega pletiva, 130 kg motvoza, 270 ventilov za vodo in paro, 460 kosov plinskih cevi, 200 m valjanih cevi, 50 kg konoplje, 300 kg dušične kisline in 500 kg solne kisline; do 30. maja t. l. pa za dobavo 3110 kosov šamotne opeke.

Direkcija drž. rudnika Kreka sprejema do 24. maja ponudbe o dobavi 100 kg bele cinkove barve in 100 kg belega kleja.

Dne 22. maja bo pri Upravi drž. monopolov v Beogradu licitacija za dobavo večje množine različnega papirja.

Irzna poročila

MARIBORSKI SVINJSKI TRG

Na svinjski sejem dne 4. maja 1934. je bilo pripeljanih 494 svinj in 1 koza. Cene so bile naslednje: mladi prašiči 5 do 6 tednov stari komad Din 70—80, 7 do 9 tednov stari 100—120, 3 do 4 mesece stari 200—220, 5 do 7 mesecev stari 250—300, 8 do 10 mesecev stari 400—450, 1 leto stari 580—650, 1 kg žive teže 6—6,50, 1 kg mrtve teže 9—9,50, koze komad 200—. Prodanih je bilo 203 svinje in 1 koza.

Program ljubljanske radio postaje

Nedelja, dne 13. maja: 8.15: Poročila — 8.30: Telovadba (Pustišek Ivko) — 9.00: Versko predavanje (dr. Guido Rant) — 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz frančiškanske cerkve — 9.45: Plošče — 10.00: Kulturno gibanje našega delavstva (Tone Seliškar) — 10.30: Vokalni solistični koncert Julija Betetta s spremljevanjem radijskega orkestra — 11.15: Slovanska glasba, radijski orkester — 12.00: Čas, odlomki Smetanove opere »Prodana nevesta« v reproducirani izvedbi članov Nar. divadla iz Prage — 16.00: O govedoreji (Ing. Wenko Boris) — 16.30: Ljudska igra: »Reka« (Halbe), dramatski odsek »Sloge« — 17.30: Judenburg II. (Ravljen Davorin) — 20.00: Koncert pevskega društva »Tabor« — 20.45: Radijski orkester — 22.00: Čas, poročila — 22.20: Reproduc. plesna glasba.

Ponedeljek, dne 14. maja: 12.15: Reproducirana bolgarska glasba — 12.45: Poročila — 13.00: Čas, pesmi iz daljne Španije (plošče) — 18.00: Gospodinska ura: Garderoba praktične gospodinje (ga. Skalicky) — 18.30 — Rudniške katastrofe (Rudolf Kresal) — 19.00: Radijski orkester — 19.30: Zdravniška ura (dr. Gogmir Magajna) — 20.00: Koncert avstrijskih modernih skladateljev, izvajata doktor Švara (klavir) in g. Janko (baritonist) — 21.00: Radijski orkester, vmes harmonika solo, g. Stanko — 22.00: Čas, poročila, lahka glasba.

Torek, dne 15. maja: 11.00: Šolska ura: O aeroplanih in zračnem prometu (Svetozar Hribar) — 12.15: Orkester balalajk in mandolin v reproducirani glasbi — 12.45: Poročila — 13.00: Čas, Slovenske narodne v reproduc. glasbi — 18.00: Otroški kotiček (Manca Komanova) — 18.30: O cvetkah in škrtatih nam plošče pojo — 19.00: Vodilni možje češkoslov. Sokola (Poharc Janez) — 19.30: Naša ameriška emigracija (Tone Seliškar) — 20.00: Glasbeno predavanje: Stališče skladatelja Smetane (prof. Marjan Lipovšek) — 20.30: Češka glasba: 1. radijski orkester, 2. vokalni solo gđ. Vide Rudolf — 22.10: Čas, poročila — 22.30: Angleške plošče.

Narodno gledališče v Ljubljani

Drama, začetek ob 20. uri.

Sobota, dne 12. maja: Kulturna prireditve v Črni mlaki. Izven. Znižane cene od 5 do 14 Din.

Nedelja, dne 13. maja: Celjski grofje. Izv. Znižane cene od 5 do 14 Din.

Opera, začetek ob 20. uri.

Sobota, dne 12. maja ob 15.: Viljem Tell. Dijaška predstava. Izven. Globoko znižane cene od 5 do 15 Din.

Objava Zelo ugoden nakup

Na otoku Krku se prodaja potom sodne dražbe, ki se vrši dne 26. maja 1934 ob 9. uri pri tamkajšnjem sodišču Krk, soba št. 5 prvovrsten hotel »VILA LUCIJA« v Aleksandrovem s 24 sobami ter povsem opremljeno restavracijo z oskrbo 100 oseb. Hotel se nahaja v neposredni bližini kopališča. Kupci, ki se zanimajo za nakup hotela, se vabijo, da se te dražbe udeležijo, ker kupec lahko takoj prične z obratovanjem.

Pojasnila daje iz prijaznosti

»HRANILNICA KMEČKIH OBČIN«
V LJUBLJANI, poštni predal 297.

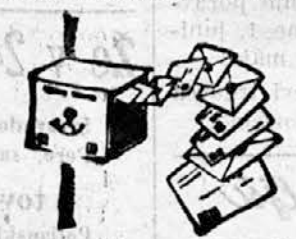
Higienske instalacije

kleparstvo, krovstvo, strelovodi

Jakob Eligl dediči

Ljubljana

Telefon 33-53 Rimska cesta 2 Gregorčičeva ulica 5

'KUVERTA'
D. Z. O. Z.
LJUBLJANA
Karlovška c. 2 Vožarski pot 1
TVORNICA KUVERT IN
KONFEKCIJA PAPIRJA

Parketne deščice, trstje za strop, asfaltno strešno lepenko, bitumenjuto za izolacijo, bitumen, lesni cement, karbolinej, strešni lak

in razna izolacijska sredstva proti vlagi dobite najceneje pri tvrdki
JOS. PUH, Ljubljana Gradaška ulica 22
Telefon šte. 25-13

Objava Zelo ugoden nakup moderno urejenega

Potom sodne dražbe se bode prodajal dne 28. maja 1934 ob 10. uri pri sodišču v Radovljici soba št. 26 hotel »OLYMPIC« na Bledu. Hotel je na novo zidan s 16 sobami, 3 lokali, 2 kuhinji, kopalnica, v sobah vodovod z mrzlo in toplo vodo, ter elektriko. Hotel stoji na najprometnejši točki ob jezeru, ter je krasen razgled z velikega balkona na jezero.

Pojasnila daje iz prijaznosti

»HRANILNICA KMEČKIH OBČIN«
V LJUBLJANI, poštni predal 297.